

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΓΑΜΟΥ, ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ, ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

Αριθμ. Πρωτ. 5
Αθήναις, 2 Μαΐου 2017

Πρός την Ίεράν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Μακαριώτατε,

Σεβασμιώτατοι Σύεδροι,

Εὐσεβάστως ἐνημερώνομεν Ὑμᾶς ὅτι ἡ Εἰδική Συνοδική Ἐπιτροπή Γάμου, Οἰκογενείας, Προστασίας τοῦ Παιδιοῦ καί Δημογραφικοῦ Προβλήματος, τῆ Ὑμετέρα εὐλογία καί ἐγκρίσει, διοργάνωσε τήν 14ην Νοεμβρίου 2016, εἰς τήν Ίεράν Μητρόπολιν Φθιώτιδος καί τήν 13ην Φεβρουαρίου 2017 εἰς τήν Ίεράν Μητρόπολιν Νεαπόλεως καί Σταυρουπόλεως, Ἡμερίδα μέ θέμα «Προβληματισμοί γιά τόν Γάμο καί τήν Οἰκογένεια εἰς τήν ἑλληνικήν οἰωνίαν», εἰς τήν ὁποίαν συμμετεῖχαν 77 ἐκπρόσωποι ἀπό 60 Ἱερές Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐκλεκτοί ὁμιλητές τῆς Ἡμερίδος, κατόπιν ἐγκρίσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἦταν: ὁ Ὁμότιμος Καθηγητής τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἀλέξανδρος Σταυρόπουλος μέ θέμα «Σύγχρονα ζητήματα Γάμου καί Οἰκογένειας», ὁ Ἐλλογιμώτατος Κοσμήτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Ἀπόστολος Νικολαΐδης μέ θέμα «Ἐλεύθερες Συμβιώσεις», ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἱερόνυμος Νικολόπουλος μέ θέμα «Σύγχρονες Νομοθετικές ρυθμίσεις γιά τόν Γάμο καί τήν Οἰκογένεια» καί ὁ Ἐλλογιμώτατος Καθηγητής κ. Ἐμμανουήλ Περσελῆς μέ θέμα «Ἡ χριστιανική ἀγωγή καί ἀνατροφή τῶν παδιοῶν στά πλαίσια τῆς προετοιμασίας τῶν μελλονύμφων». Αἱ ἐργασίαι τῆς ἡμερίδος μετά τήν παρουσίαν τῶν λίαν ἐνδιαφερουσῶν καί ἐπικαίρων εἰσηγήσεων κατέληξαν εἰς τά κάτωθι πορίσματα, τά ὁποῖα καί εὐλαβῶς καταθέτομεν εἰς τήν Ὑμετέραν κρίσιν.

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ

1. Τό κοινωνικόν πλαίσιον εἰς τό ὁποῖον ὁ ὀρθόδοξος γάμος καί ἡ οἰκογένεια καλοῦνται νά ὑπάρξουν καί νά ἐπιτελέσουν τήν ἀποστολήν των, ἦτοι τήν ἐν Χριστῷ ζωήν τῶν συζύγων, τήν τεκνογονίαν καί τήν ἀνατροφήν τῶν τέκνων, εἶναι νοσηρόν. Ἡ σύγχρονος κοινωνική πραγματικότητα χαρακτηρίζεται ἀπό τήν σχετικοποίησιν τῶν ἀξιῶν καί τήν ἀνατροπήν τῶν ἀπό αἰῶνων παραδεδομένων. Ἡ ἀμφισβήτησις καί ἡ ἀλλοίωσις πού ὑφίσταται τόσον ὁ Γάμος, ὅσον καί ἡ Οἰκογένεια μέσα εἰς αὐτήν τήν κοινωνικήν πραγματικότητα, εἶναι γεγονός

καθοριστικόν διά τόν τρόπον λειτουργίας, δομῆς, ἀλλά καί αὐτῆς ταύτης τῆς ὑπάρξεώς των.

2. Ὁ σύγχρονος τρόπος ζωῆς ἐπιηρεάζει τήν ζωή τῆς οἰκογενείας καί ἔχει ἐπιφέρει πολλά καινοφανῆ προβλήματα καί δυσκολίας εἰς αὐτήν. Ὅρισμένα γνωρίσματα τῆς νεοελληνικῆς κοινωνίας ἅτινα ἀσκοῦν ἐπιρροήν εἰς τήν ζωήν τῆς οἰκογενείας εἶναι καί τά κάτωθι: α) Ὁ ἐξαστισμός καί ἡ κινητικότητα τοῦ πληθυσμοῦ β) Οἱ εἰσοδηματικές μεταβολές. γ) Ὁ ἐκβιομηχανισμός δ) Ἡ κοινωνία τῆς ἀφθονίας καί τοῦ καταναλωτισμοῦ, ε) Ἡ ἐπιρροή τῶν Μέσων Μαζικῆς Ἐνημερώσεως, στ) Ἡ ἐπέκτασις τῶν ποικίλων μορφῶν τοῦ διαδικτύου καί τῆς κοινωνικῆς δικτύωσης, ζ) Ὁ τουριστικός προσανατολισμός τῆς χώρας η) Ἡ οἰκονομική κρίσις, ἡ ἀνεργία. Εἰς τά ἀνωτέρω ζητήματα δύναται νά προστεθοῦν καί νά τύχουν προβληματισμοῦ καί ἐνδελεχεστέρας ἐξετάσεως καί ἀντιμετωπίσεως καί τά ἐξῆς: Ἡ μείωσις τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ, ἤτοι τό δημογραφικόν πρόβλημα Οἱ δυσκολίες ἀποκτήσεως τέκνων Οἱ ἀμβλώσεις Οἱ μονογονεϊκές οἰκογένειες Οἱ νέες μορφές συνάψεως συζυγιῶν Οἱ Μικτοί γάμοι καί συμβιώσεις

3. Αἱ ἐλεύθεραι συμβιώσεις εἶναι ἓνα φαινόμενον σχετικῶς νέον ἐάν καί ὁμοιάζη μέ φαινόμενα ἀρχαιοτέρων ἐποχῶν, ὅπως αὐτό τῆς παλλακειᾶς. Ὁ ὅρος «ἐλεύθεραι συμβιώσεις» ἀφορᾷ πρωτίστως τήν ἐρωτικὴν διάστασιν τῆς σχέσεως τῶν δύο φύλων καί διά τοῦτο δύναται νά ὀρισθοῦν ὡς συμβιώσεις τοῦ ἐλευθέρου, προσωρινοῦ, ἀδεσμεύτου ἔρωτος. Ἐπίσης διεθνῶς ἀμφισβητεῖται ὁ ὅρος «ἐλεύθεραι», διά τόν συγκεκριμένον τύπον σχέσεως καθὼς ὑπονοῖ ὅτι ὁ γάμος ἀποτελεῖ μίαν ἀνελεύθερον σχέσιν.

4. Τά ἀποτελέσματα μιᾶς ἐν ἐξελίξει ἐρεῦνης τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καταδεικνύουν ὅτι: Τά μεγαλύτερα ποσοστά ἐλευθέρως συμβιώσεως ἐντοπίζονται εἰς τὰς νεωτέρας ἡλικίας μεταξύ τῶν 18 καί 36 ἐτῶν μέ μορφωτικόν ἐπίπεδον πανεπιστημιακῆς ἐκπαιδεύσεως. Ἡ χρονικὴ διάρκεια τῶν συμβιώσεων εἰς τήν πλειονότητά των κυμαίνεται μεταξύ 1 ἕως 3 ἐτῶν, ἐνῶ μεταξύ τῶν σκοπῶν διά τῶν ὁποίων συνάπτονται εἶναι ἡ ἔλλειψις εὐθυνῶν, ἡ δυνατότης τεκνοποιίας κ.ἄ. Τό μεγαλύτερον ποσοστόν τῶν συμβιούντων δέν ἔχει συνάψει προγενέστερον γάμον. Αἱ ἀφορμαὶ διά τήν ἐπιλογήν τῆς ἐλευθέρως συμβιώσεως εἶναι πολλαί, μεταξύ τῶν ὁποίων: αἱ ἀρνητικαὶ ἐμπειρίαι ἀπὸ τήν οἰκογενειακὴν τῶν ζωὴν (διαζευγμένοι γονεῖς, συγκρούσεις, καταπίεσις, ἀνευθυνότης γονέων, ἀνυπαρξία γονεϊκοῦ ἐλέγχου, θρησκοληψία κ.ἄ), ἡ ἀνετοιμότης διά τόν γάμον, ἡ ἀποφυγὴ μίας μονίμου σχέσεως, ὁ φόβος ἐνός διαζυγίου, ἡ οἰκονομικὴ δυσχέρεια. Συμφώνως πρὸς τήν ἀνωτέρω ἐρευναν ἐκ τῶν βιούντων ἐντός μιᾶς ἐλευθέρως συμβιώσεως οἱ μισοὶ ἔχουν μίαν συνειδητὴν σχέσιν πρὸς τήν Ἐκκλησίαν, τό ἓνα τρίτον χαλαράν καί τό ἓνα δέκατον ἀδιάφορον. Μόνο τό 3% ἔχει αἰσθησὶ τοῦ ἀμαρτάνειν. Τό μεγαλύτερον ποσοστόν ἐπιθυμεῖ νά τελέσῃ ὀρθόδοξον γάμον, ἐνῶ οἱ μισοὶ ἐπιθυμοῦν τήν συμπαράστασιν τῆς Ἐκκλησίας. Γενικῶς συμπεραίνεται ὅτι αἱ ἐλεύθεραι συμβιώσεις τείνουν ὡς ἐπὶ τῶν πλεῖστον εἰς τόν γάμον μετὰ ἀπὸ μακρόχρονον ἢ βραχύχρονον διάστημα, ὅχι πάντοτε ὅμως μέ τό συμβιοῦν πρόσωπον.

5. Ὡς εὐνοϊκοὺς παράγοντας διά τήν σύναψιν Ἐλευθέρων Συμβιώσεων μποροῦμε νά ἀναφέρωμεν μεταξύ ἄλλων καί τούς ἐξῆς: -Ἡ ἀπουσία τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τήν ζωὴ τῶν ἀνθρώπων. -Ἡ ἀπουσία πειστικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ λόγου διά τήν ἀνάγκην

αναπτύξεως υπευθύνων σχέσεων.-Τά ΜΜΕ, ή διαφήμισις τοῦ ἐλευθέρου καί ἀνευθύνου ἔρωτος, ή προβολή τοῦ μή κανονικοῦ, τοῦ ἀνωμάλου, τοῦ ἐξτρεμιστικοῦ, τοῦ ἐπαναστατικοῦ.-Ἡ παιδεία καί ὁ πολιτισμός.-Ἡ καταναλωτική κοινωνία, ή ἐρωτική σχέσις ὡς καταναλωτικό ἀγαθό.-Ἡ κρίσις τῆς οἰκογενείας.-Ἡ κοινωνική ἀνομία.-Ἡ οἰκονομική ὑποβάθμισις.-Ἡ οἰκονομική ἀνεξαρτησία καί αὐτάρκεια.-Ἡ κοινωνική χειραφέτησις τῶν γυναικῶν.-Ἡ αὐξανόμενος ἀτομικισμός. ή σχέσις ὡς ἀτομικό καί ὄχι ὡς κοινωνικό καί θεσμικό γεγονός.-Ἡ αὐξανόμενη δυνατότης ἐλέγχου τῶν γεννήσεων.-Ἡ δυνατότης ἐπιλογῆς ἐναλλακτικῶν μορφῶν συμβιώσεως

6. Συνέπειαι πού προκύπτουν ἀπό τὰς ἐλευθέρως συμβιώσεις: Αἱ Ἐλεύθεραι συμβιώσεις, ὡς προστάδιον τοῦ Γάμου, ὅπως σήμερον πολλοί τὰς θεωροῦν, καταργοῦν τόν μυστηριακόν χαρακτήρα τῆς σχέσεως ἀνδρός καί γυναικός, ἀπεμπολοῦν τήν θείαν χάριν καί καθιστοῦν τόν γάμον ἀποτέλεσμα ὑπολογιστικῆς πράξεως, καί μονομεροῦς ἀνθρωπίνης ἐνεργείας. Ὁ πειραματισμός εἰς τὰς σχέσεις τῶν δύο φύλων πρό τοῦ γάμου δύναται νά ἔχει ἀρνητικάς συνεπείας. Ἡ ἀντικειμενοποίησις τοῦ ἄλλου καί ή ἐκμετάλλευσίς του, ἀποτελοῦν συνεπείας αἱ ὁποῖαι ἀφήνουν ἰδίως εἰς τήν γυναικείαν ψυχοσύνθεσιν ἀνεξίτηλα ἴχνη, καί ὀδυνηράς ἐμπειρίας.

7. Παλαιόθεν εἶναι διαπιστωμένη ή στενή σχέσις μεταξύ οἰκογενείας καί κοινωνίας, ὑπό τήν ἔννοιαν ὅτι ή οἰκογένεια εἶναι τό πρῶτον καί θεμελιῶδες κύτταρον τῆς κοινωνίας. Εἶναι προφανές ὅτι ὁ τρόπος δομήσεως καί ὀργανώσεως τῆς κοινωνίας εἶναι ἀνάλογος τοῦ τρόπου δομήσεως καί ὀργανώσεως τῆς οἰκογενείας. Τοῦτο σημαίνει ὅτι μιά διαλελυμένη ή πρόχειρα δομημένη οἰκογένεια ἀποτελεῖ τήν πρώτη εἰκόνα μιᾶς διαλελυμένης κοινωνίας. Διά τόν λόγον αὐτόν, ὅστις θέλει νά ἀποδιοργανώσῃ μιά κοινωνία, ἀποδιοργανώνει πρῶτον τήν οἰκογένειαν.

8. Ἡ χώρα μας τό 2008 μέ τόν νόμο 3719/2008 θεσμοθέτησε τό ἐπονομαζόμενον Σύμφωνον Συμβιώσεως χωρίς νά ὑπάρχῃ ρητή νομική δέσμευσις ή διεθνῆς ὑποχρέωσις πρὸς τοῦτο. Θεσμοθετήθηκε ὑπέρ τῶν ἑτεροφύλων ζευγαριῶν καί ἐπεξετάθη εἰς τὰ ὁμόφυλα μετά τήν καταδίκην τῆς χώρας ὑπό τοῦ Διεθνοῦς Δικαστηρίου Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων. Θεσμοθέτηθηκε ὑπό τοῦ προσχήματος τῆς ρυθμίσεως σχέσεων ἀστικῆς ὑφῆς τὰς ὁποίας ὅμως ἐκάλυπτον ἤδη ἐπαρκῶς ἄλλαι σχετικαί ἀστικαί διατάξεις. Θεσμοθέτηθηκε χωρίς τήν σύμφωνον γνώμην τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας καί ἐπαναφέρει τρόπον τινά τόν παλαιόν ἐξευτελιστικόν θεσμόν τῆς παλλακείας. Μέ τό Σύμφωνον Συμβιώσεως ἔχομε τήν μετάβασιν ἀπό τήν πνευματικήν καί σωματικήν συζυγικήν ἐνότητα εἰς τήν κατοχύρωσιν τῆς ἐπιπολαιότητος καί τοῦ ἐφημέρου. Τήν ἐκμετάλλευσιν τῶν προνομίων τοῦ Γάμου καί τήν ἀποποίησιν τῶν εὐθυνῶν του. Ἡ σύναψις τοῦ Συμφώνου Συμβιώσεως μέ ἀπλήν συμβολαιογραφικήν πρᾶξιν καί ή λύσις του μέ ἓνα μόνον ἐξώδικον δίδει τήν δυνατότητα εἰς τὰ ἐλευθέρως συμβιοῦντα μέλη, τῆς ταχυτάτου καί ἀμέσου ἀποδεσμεύσεως ἐκ τῆς σχέσεως χωρίς τήν ἀναγκαιότητα τῆς ὑπάρξεως ἰσχυρᾶς αἰτιολογήσεως διά τήν λήψιν τιαυτῆς ἀποφάσεως. Ἡ πρακτική ἐμπειρία ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Συμφώνου Συμβιώσεως καταδεικνύει ὅτι αὐτό χρησιμοποιεῖται ὡς ἐπί τό πλεῖστον ὡς μέσον διά τήν πρόσκτησιν τῶν ἀπαραιτήτων δικαιολογητικῶν διά τήν ἀπόκτησιν τῆς ἑλληνικῆς ἰθαγένειας, ἀπό ἀλλοδαπούς, ἀλλά καί διά λόγους φορολογικῶν ἐλαφρύνσεων, καθιστώντας ἔτσι τό ἐν λόγω νομοθέτημα «κερκόπορταν» διά τήν καταστρατήγησιν τῆς νομιμότητος. Εἰς τόν ἠθικόν

ἐπίπεδον τό Σύμφωνον Συμβιώσεως ὑποβιβάζει τήν ἀνθρωπίνην ἀξίαν εἰς δραματικόν βαθμόν, καθώς σχετικοποιεῖ τās ἀνθρωπίνας σχέσεις μέ τήν παραχώρισιν τῆς δυνατότητος τῆς αὐθαιρέτου μονομεροῦς λήψεως τῆς ἀποφάσεως τῆς διακοπῆς τῆς σχέσεως εἰς τό ἕνα ἐκ τῶν δύο μελῶν αὐτῆς καί τῆς ἀντιμετωπίσεως τοῦ ἐνός μέλους ὑπό τοῦ ἄλλου κατά τρόπον χρηστικόν καί ἀνεύθυνον. Δέν συμβάλλει εἰς τήν θεμελίωσιν ὑγιῶν σχέσεων καθώς καλλιεργεῖ τόν προσωπικόν ἐγωισμόν καί ἀναιρεῖ τό πνεῦμα θυσίας, ἀγάπης, ταπεινώσεως, ὑποχωρητικότητος ἐντός τῆς σχέσεως, ἐνῶ εἰσάγει κεκαλυμμένως τήν δυνατότητα τῆς πολυγαμίας, πρακτικῆς ξένης καί ἀλλοτριᾶς πρὸς τό ὀρθόδοξον χριστιανικόν ἦθος καί τήν παράδοσιν.

9. Τέλος, διά τῶν πορισμάτων τῆς ἐπιστήμης τῆς Ψυχολογίας παρέχεται ἡ δυνατότης τῆς καλυτέρας γνώσεως τῶν σταδίων ἐξελίξεως τῆς νοητικῆς λειτουργίας τῶν βρεφῶν καί τῶν νηπίων. Τά στάδια τῆς νοητικῆς ἀναπτύξεως τοῦ παιδιοῦ συμβαδίζουν μέ τά στάδια διαμορφώσεως εἰς αὐτό τῆς θρησκευτικῆς του πίστεως. Ἡ γνώσις τῶν ἀναπτυξιακῶν σταδίων τοῦ παιδιοῦ, πρωτίστως ὑπό τῶν γονέων ἀλλά καί ὑπό τῶν ἐντεταλμένων διά τήν ἀγωγήν των προσώπων, δύνανται νά συμβάλῃ εἰς τήν καλυτέραν χριστιανικὴν ἀνατροφήν των, καθὼς μέ βάσιν αὐτά τά στάδια κατονοεῖται πληρεστέρα ὁ τρόπος σκέψεως τῶν παιδιῶν καί δύναται νά γίνῃ ἀποτελεσματικότερα ἡ ἐπιλογή τῶν τρόπων ἐπικοινωνίας καί συμπεριφορᾶς πρὸς αὐτά. ὥστε μέ τήν σωστήν προσέγγισιν καί βοήθειαν νά μορφωθῇ εἰς αὐτά ἕνα πρώτο, ὑγιές καί σταθερόν θρησκευτικόν φρόνημα.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

+Ο Σισανίου καί Σιατίστης Παῦλος